



T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 24.10.2025

Sayı: 5348



36128

Yasin ÖZTÜRK

Denizli Milletvekili

TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK

Denizli Milletvekili

TBMM Kâtip Üyesi

Çekler Karşılıksız, Ekonomi Güvensiz!

Ekonomide “istikrar” söylemleri sürerken, rakamlar bambaşka bir tabloyu resmediyor.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nin Eylül 2025 verileri, Ülke ekonomisinin nabzının artık düzensiz attığını açıkça gösteriyor.

Bankalara ibraz edilen çeklerin toplam tutarı 7.034 Milyar TL'ye ulaşmış durumda. Ancak dikkat çeken nokta şu: çek adedi azalmış, tutar ise fırlamış.

Bu ne demek? Aynı sayıda mal veya hizmet için çok daha yüksek bedeller ödeniyor — yani enflasyonun ve güven erozyonunun acı faturası her geçen gün büyüyor.

Bir başka çarpıcı gerçek: karşılıksız çeklerdeki patlama.

2025'in ilk dokuz ayında 27 bin keşideciye ait 219 bin çek karşılıksız çıktı. Tutarı 175 milyar TL.

Bu, sadece rakamsal bir veri değil; ticaretin kalbinde, piyasadaki güven duygusunun öldüğünün göstergesidir.

Yanlış Politikaların Ekonomiye Etkisi

İktidar yıllardır “büyüme” masalı anlatıyor, ama bu büyüme kimin sırtından sağlanıyor?

Üretici, esnaf, KOBİ; borçla dönen bir sistemde nefes alamıyor.

Ekonomi politikaları, kısa vadeli seçim hesaplarına endekslenmiş durumda.

Faiz kararları siyasi baskılarla yönlendiriliyor; enflasyon gerçeği ise “geçici” bahanesiyle öteleniyor.

Oysa sonuç ortada: para değersiz, güven yok, çekler karşılıksız.

Bir Ülkede çekin karşılığı yoksa, ekonominin de karşılığı kalmamış demektir. Bu tabloyu sadece “piyasa koşulları”yla açıklamak mümkün değil.

Yanlış para politikaları, üretim yerine ithalatı teşvik eden ekonomi modeli ve denetimsiz kredi genişlemeleri; finansal sistemin temellerini çürüttü. Bugün binlerce işletme çekini ödeyemiyor çünkü üretim maliyetleri kontrolsüz, tahsilat zinciri kırılmış, nakit akışı durmuş durumda. Ve tüm bunlar olurken ekonomi yönetimi hâlâ “dengelenmeden” bahsediyor!

Güven Bitmişse, Ekonomi Durur

Ekonomik hayat güven üzerine kurulur: güven yoksa ticaret de yoktur. Karşılıksız çeklerin artması, sadece mali bir istatistik değil; toplumun tüm kesimlerinde ekonomik umutsuzluğun yansımasıdır.

İşletmeler birbirine güvenemez hale gelmişse, bankalar kredi vermekten çekiniyorsa, vatandaş borcunu ödeyemiyorsa — o Ülkede “istikrar”dan değil, çöküşün sessizliğinden söz edilir.

Bu Bağlamda;

- 1) Karşılıksız çeklerin bu denli artması, ekonomideki güven krizinin açık göstergesi değil midir?
- 2) Enflasyonun bu kadar yüksek olduğu bir ortamda, işletmelerin nakit akışını koruyabilmesi için neden kalıcı önlem alınmıyor?
- 3) Küçük ve orta ölçekli işletmelerin krediye erişimi neredeyse imkânsız hale gelmişken, üretim nasıl sürdürülecek?
- 4) Ekonomik gerçekleri manipüle eden resmi verilerle “istikrar” algısı yaratmak yerine neden şeffaf bir ekonomik durum raporu yayımlanmıyor?
- 5) Piyasada güvenin sıfırlandığı, çeklerin karşılıksız çıktığı bir tabloda hâlâ “büyümeden” söz etmek Toplumla alay etmek değil midir?
- 6) Çek sisteminin güvenini yeniden tesis etmek için hangi somut adımları atmayı planlıyorsunuz?